

Interactieve rondleiding 3de graad LO

Waar water waakt...

Waar water waakt... Daar is de haven! Tijdens deze rondleiding schepen de leerlingen in voor een bootreis langs de geschiedenis van de haven van Antwerpen. Via korte spelletjes en vragenrondes varen de leerlingen langs de metropool, den oost, de koloniale haven en tenslotte de industrie. Het belooft een bewogen tocht te worden langs de geschiedenis van de meest actieve havens aller tijden. Schip ahoi!

Leeftijd: 5de en 6de leerjaar

Thema: Wereldhaven

Beste leerkracht

Je reserveerde de interactieve rondleiding 'Waar water waakt...'.
In dit document vind je:

- De eindtermen die gekoppeld zijn aan voorbereiding, rondleiding en verwerking,
- De voorbereiding,
- Het verloop van je bezoek,
- De verwerking .

Veel plezier!

1. EINDTERMEN EN ONWIKKELINGSDOELEN LAGER ONDERWIJS

1.1 LICHAMELIJKE OPVOEDING

De leerlingen

- 1.2 kunnen veiligheidsafspraken naleven.
- 1.19 kunnen zich in een spel inleven en hierbij verschillende rollen waarnemen.
- 3.5 tonen spontaneïteit, expressiviteit en echtheid op een sociaal aanvaarde wijze.

1.2 MUZISCHE VORMING

Beeld

De leerlingen kunnen

- 1.1 door middel van kunst- en beeldbeschouwing een persoonlijk waardeoordeel ontwikkelen over beelden en beeldende kunst van vroeger, van nu en van verschillende culturen.
- 1.2 door betasten en voelen (tactiel), door kijken en zien (visueel) impressies opdoen, verwerken en erover praten.
- 1.3 beeldinformatie herkennen, begrijpen, interpreteren en er kritisch tegenover staan.
- 1.4 plezier en voldoening vinden in het beeldend vormgeven en genieten van wat beeldend is vormgegeven.

Drama

De leerlingen kunnen

- 3.3 geconcentreerd luisteren naar een gesproken tekst (verteld of voorgelezen) en die mondeling, schriftelijk, beeldend of dramatisch weergeven.
- 3.4 spelvormen in een sociale en maatschappelijke context hanteren.
- 3.5 ervaringen, gevoelens, ideeën, fantasieën uiten in spel.

Beweging

De leerlingen kunnen

- 4.2 een eenvoudig bewegingsverhaal opbouwen met als vertrekpunt iets wat gehoord, gezien, gelezen, gevoeld of meegemaakt wordt.

Media

De leerlingen kunnen

- 5.2 ervaren dat een visueel beeld al dan niet vergezeld van een nieuw geluid steeds een nieuwe werkelijkheid kan oproepen.
- 5.3 soorten van eenvoudige hedendaagse audiovisuele opnamen en weergavetoestellen (informatiedragers) aanwijzen, benoemen en ze creatief bedienen.

Attitudes

- 6.1 blijvend nieuwe dingen uit hun omgeving ontdekken.

- 6.2 zonder vooroordelen naar kunst kijken en luisteren.
- 6.3 genieten van het muzisch handelen waardoor hun expressiemogelijkheden verruimen.
- 6.4 vertrouwen op hun eigen expressiemogelijkheden en durven hun creatieve uitingen tonen.
- 6.5 respect betonen voor uitingen van leeftijdgenoten, behorend tot eigen en andere culturen.

1.3 NEDERLANDS

Luisteren

De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) de informatie achterhalen in:

- 1.6 een voor hen bestemde instructie voor een buitenschoolse situatie;

Spreeken

De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) het gepaste taalregister hanteren als ze:

- 2.2 aan iemand om ontbrekende informatie vragen;
- 2.6 van een behandeld onderwerp of een beleefd voorval een verbale/non-verbale interpretatie brengen, die begrepen wordt door leeftijdgenoten;

Lezen

De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) de informatie achterhalen in:

- 3.1 voor hen bestemde instructies voor handelingen van gevarieerde aard;

Schrijven

De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = kopiëren)

- 4.8 De leerlingen ontwikkelen bij het realiseren van de eindtermen voor spreken, luisteren, lezen en schrijven de volgende attitudes:
 - * luister-, spreek-, lees- en schrijfbereidheid;
 - * plezier in luisteren, spreken, lezen en schrijven;
 - * bereidheid tot nadenken over het eigen luister-, spreek-, lees- en schrijfgedrag

Strategieën

De leerlingen kunnen bij de eindtermen luisteren, lezen, spreken en schrijven de volgende strategieën inzetten:

- 5.3 tijdens het luisteren, lezen, spreken en schrijven hun aandacht behouden voor het bereiken van het doel.

(Inter)culturele gerichtheid

De leerlingen tonen bij de eindtermen Nederlands een (inter)culturele gerichtheid. Dit houdt in dat ze:

- verschillende cultuuruitingen met een talige component in hun omgeving exploreren en er betekenis aan geven.

- hun gedachten, belevingen en emoties bij ervaringen met de eigen culturele leefwereld in vergelijking met die van anderen verwoorden.
- uitgaande van het eigen referentiekader enige kennis verwerven over de diversiteit in het culturele erfgoed met een talige component en er waardering voor krijgen.

1.4 WERELDORIËNTATIE

Natuur

De leerlingen

- 1.11 kunnen van courante voorwerpen uit hun omgeving zeggen uit welke materialen en grondstoffen ze gemaakt zijn.

Technologie

De leerlingen

- 2.1 herkennen in hun directe omgeving toepassingen van hefbomen, katrollen en bewegingsoverbrenging via tandwielen

Attitudes

- 2.9 brengen waardering op voor eenvoudige, inventieve technieken en voor esthetische aspecten van technische constructies en voorwerpen.

Mens

De leerlingen

- 3.1 drukken in een niet-conflictgeladen situatie, eigen indrukken, gevoelens, verlangens, gedachten en waarderingen spontaan uit.
- 3.2 kunnen beschrijven wat ze voelen en wat ze doen in een concrete situatie en kunnen illustreren dat zowel hun gedrag als hun gevoelens situatiegebonden zijn.

Maatschappij

De leerlingen

- 4.7 kunnen illustreren dat verschillende sociale en culturele groepen verschillende waarden en normen bezitten.
- 4.11 kunnen illustreren dat arbeidsmigratie en het probleem van vluchtelingen een rol hebben gespeeld bij de ontwikkeling van onze multiculturele samenleving.

Tijd

De leerlingen

- 5.8 kunnen aan de hand van een voorbeeld illustreren dat een actuele toestand, die voor kinderen herkenbaar is, en die door de geschiedenis beïnvloed werd, vroeger anders was en in de loop der tijden evolueert.
- 5.9 tonen belangstelling voor het verleden, heden en de toekomst, hier en elders.

2. VOORBEREIDING IN DE KLAS

Hoe kun je de leerlingen warm maken voor het museumbezoek.

KRINGGESPREK KENNISMAKING MET HET MAS?

Inhoud:

Een **museum** is een plaats of gebouw. Musea verzamelen, bewaren, tonen en bestuderen voorwerpen. Je kan een museum bezoeken en alles bekijken. Musea vertellen verhalen over een bepaald onderwerp of over een bepaalde periode.

Om deze definitie duidelijk te maken stellen we de volgende activiteit voor: Laat de kinderen hun eigen verzameling (als ze die hebben) meenemen naar school. Deze verzamelingen kan je bespreken of zelfs tentoonstellen in de klas. De kinderen proberen hun verzamelingen te plaatsen en denken na over wat waar kan staan. Andere klassen kunnen dan komen kijken en de kinderen kunnen hen dan rondleiden in hun eigen museum.

Hetzelfde kan je ook doen met kunstwerkjes die de kinderen gemaakt hebben. Je kunt de kinderen de kunstwerkjes in bepaalde thema's of volgordes laten plaatsen. Hierdoor denken ze ook zelf na over de opstelling van de kunstwerken.

In het MAS worden vele verhalen verteld. Eén van die verhalen gaat over de haven van Antwerpen.

vragen:

- Wie kent dit gebouw?
- Waar heb je het gezien?
- Waar staat dit gebouw?
- Wie is er al eens geweest?
- Kan je iets vertellen over je bezoek aan dit gebouw?
- Wat is de functie van het gebouw?
- Wie is al ooit in een museum geweest?
- Wat is een museum?
- Wat kan je zien in een museum?
- Wat is de naam van dit museum?

materiaal: foto van het MAS (bijlage 1)

tijd: 15 minuten

KRINGGESPREK WAT IS ERFGOED?

vragen

- Wat zien jullie op deze foto?
- Waar is deze foto gemaakt?
- Waarom worden de voorwerpen getoond?
- Met welk thema hebben deze voorwerpen te maken?
- Wat betekent verzamelen?
- Wie van jullie verzamelt iets? Wat precies?
- Wat kan je allemaal bewaren?
- Zijn er zaken die je niet kan bewaren? Waarom wel/niet?
- Wat betekent 'iets erven'? Wat is een erfenis?
- Weet iemand wat het woord 'erfgoed' betekent?

informatie:

Het MAS verzamelt, bewaart en toont erfgoed.

Erfgoed = alles wat we overerven van vorige generaties én wat we de moeite waard vinden om te bewaren voor toekomstige generaties.

Er zijn drie soorten erfgoed: dingen, plaatsen en verhalen van mensen.

** dingen*

tekeningen, schilderijen, beelden, foto's, boeken, munten, tafels, muziekinstrumenten,...

Al die dingen kun je in je handen nemen, verplaatsen of verroeren. Daarom spreken we ook wel eens van roerend erfgoed.

** plaatsen*

kastelen, tuinen, parken, kerken, windmolens, wolkenkrabbers, monumenten, de haven,...

Deze zaken kan je aanraken, maar niet zomaar eventjes verplaatsen. Waardevolle plaatsen zijn onroerend erfgoed.

** verhalen van mensen*

sprookjes, recepten, feesten, ambachten, technieken, liederen, stoeten, dans, sport en spel,...

Deze zaken kunnen we doen of vertellen, maar niet vastnemen. Ze zijn ontastbaar of immaterieel. Vandaar: immaterieel erfgoed.

materiaal: foto van de tentoonstelling wereldhaven (bijlage 2)

tijd: 15 minuten

KRINGGESPREK THEMA WERELDHAVEN

De Schelde (bijlage 3)

Vragen:

- Wat zien we?
- Wat is een rivier?
- Welke rivieren kennen jullie?
- Kennen jullie een ander woord voor rivier?
- Welke rivier stroomt door Antwerpen?
- Aan welke rivier ligt het MAS?

Informatie:

De 'stroom' in Museum aan de Stroom verwijst naar de Schelde. De bron van deze rivier ligt in het noorden van Frankrijk. De Schelde stroomt door Antwerpen. Het MAS ligt op de rechteroever van de rivier. Ten noordwesten van Antwerpen mondt de Schelde uit in de Noordzee.

Haven van Antwerpen (bijlage 4)

Vragen:

- Wat vaart er op een rivier?
- Waar leggen schepen aan wanneer ze hun bestemming hebben bereikt?
- Wat gebeurt er in een haven?
- Wie is al eens in een haven geweest?
- Wat zie je allemaal in een haven?
- Welke havens in België kennen jullie?

informatie:

Schepen of boten komen via een rivier of via de zee aan in een haven. Een haven is een aanlegplaats voor schepen. Vanuit een haven kunnen schepen ook weer vertrekken naar een nieuwe bestemming.

Op de schepen varen mensen mee. Meestal hebben de schepen ook een lading of vracht. Dit zijn goederen die naar een haven gebracht worden. Daar worden deze goederen uit het schip geladen. Wanneer de schepen weer vertrekken nemen ze meestal nieuwe goederen mee, die in de haven aan boord van de schepen worden geladen. Antwerpen is de grootste haven van België. Al sinds de vroege Middeleeuwen is Antwerpen een haven. Al eeuwenlang vaart de wereld Antwerpen binnen. De sporen hiervan kan je zien in het MAS.

materiaal: Foto's van de Schelde en van de haven.

tijd: 20 minuten

3. VERLOOP VAN DE RONDLEIDING

Wat?	Tijd?
Ontvangst en introductie	10 minuten
Geschiedenis haven van Antwerpen	30 minuten
Bewaren van erfgoed	10 minuten
Groepsopdracht	20 minuten
Verwerkingsopdracht	10 minuten
Afronden en slot	10 minuten
Totaal	90 minuten

Tip: Om alles vlot te laten verlopen is het aangeraden om met je groep een kwartier voor de rondleiding naar het MAS te komen. Zo kunnen de kinderen rustig hun jassen en boekentassen opbergen (hiervoor hebben we speciale 'boxen' voorzien) en naar het toilet gaan.

Voorzie de leerlingen eventueel van een naamsticker, zo kan de gids persoonlijker en vlotter met de kinderen werken.

4. VERWERKING IN DE KLAS

Hoe kun je achteraf in de klas verder werken rond het thema.

PRESENTATIE GROEPSOPDRACHT

Inhoud

Tijdens de rondleiding komen er twee groepsopdrachten aan bod. Het voorstellen hiervan is meteen ook een suggestie tot verwerking van de rondleiding.

Dit wordt een toonmoment per groep waarbij ook de leerlingen van de andere groepen kennismaken met de voorwerpen die de andere groepjes hebben gezien. Ze informeren hun medeleerlingen over alles wat ze te weten zijn gekomen tijdens de rondleiding. Ze kunnen volgende zaken vertellen over hun voorwerp:

- Wat is het?
- Hoe oud is het?
- Van welk materiaal is het gemaakt?
- Wat heeft het voorwerp te maken met de geschiedenis van de haven van Antwerpen?

Materiaal: Geen

Tijd: 30 minuten

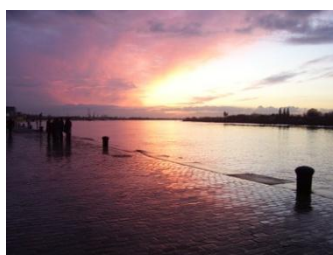
Bijlage 1

Bijlage 2

Bijlage 3

Bijlage 4

